

VÅRA FÄDER hava släkten efter släkten under årtusendenas lopp fört sin kamp för tillvaron i detta land och skapat underlaget för den kultur, vars frukter vi njuta, och under stora uppoffringar värjt sin frihet och sitt oberoende. De äro borta, men gravar och boplatser i skog och mark minna och boplatser om dem, och deras enkla redskap funna i jorden eller undanlagda i hemmen erinra om deras liv och gärning.

Den generation som ej ihågkommer fädrens bragd och idoga arbete och vårdar minnena från gången tid, kommer säkert snart att glömmas av sina efterkommande.

Inga försök hava hittills gjorts för att gemensamt samla, bevara och förvara de föremål från gången tid, som säkert ännu finnas kvar inom Göteborgs Södra Skärgård, belysande öboarnas liv i helg och söcken.

Doktor Johan Alin höll den 20 Augusti 1937 å Stora Rös å Styrso ett föredrag om bebyggelsen å öarna i Göteborgs Södra Skärgård, och beslöts då bildandet av en hembygdsförening, som vill göra till sin huvudsakliga uppgift:

- 1) Att vårda ortens natur- och kultur-minnen.
- 2) Att tillvarataga, samla och bevara föremål av arkeologiskt och kulturhistoriskt intresse från öarna i Göteborgs Södra Skärgård, för att giva nuvarande och kommande generationer och släkten en levande bild av livet på öarna nu och i gången tid.
- 3) Att låta uppteckna gamla sägner och historier, sånger och melodier, och sprida kunskap om dem, samt
- 4) att genom föredrag sprida kunskap om tilldragelser och händelser som kunna vara av intresse för befolkningen i Göteborgs Södra Skärgård. Alla böra komma ihåg, att Hembygdsrörelsen är en spontan folkrörelse, som icke på något sätt är partibetonad. Den kan och bör förena oss alla.

Doktor Alin har upprepat sitt föredrag om "Göteborgs Södra Skärgård under forntiden", lördagen den 27 Augusti å Vrångö och Donsö, den 2 Oktober på Brännö och Styrso samt den 2 November i Asperö och Köpstadsö skolhus.

Förslag om bildandet av Styrso sockens Hembygdsförening har efter dessa föredrag framlagts av undertecknad Sandström, och glädjande nog har detsamma rönt mycken förståelse, intresse och välvilja. Mångahanda äro de gåvor av olika slag som Föreningen sedan förslaget först kom fram, den 20 Augusti, fått mottaga.

En synnerligen värdefull gåva erhöles Föreningen av Kustuppsyningsmannen Charles Johansson och Fiskaren Einar Johanson, Onsala, som donerat Södra Skärgårdens troligen äldsta byggnad, en s. k. ryggåsstuga, som f. n. står på Brännö. Den uppgives bevisligen vara omkring 200 år gammal.

På grund av den lantmäteriförrättning som företagits på Brännö, skall denna stuga flyttas, och har i flyttningsbidrag nämnda personer tillerkänts Kr. 126:64, vilket belopp de avstått till Föreningen på villkor att Föreningen ombesörjer platsens avröjning.

Andra gåvor i form av husgeråd av olika slag, gamla möbler och gamla verktyg, porslin och lergods, fiskredskap, dokument, såväl privata som allmänna, bl. a. t. ex. Styrso Tånges

Byalag av 1833, gamla tavlor, tryck och fotografier, gamla klädespersedlar etc., hava vi också fått mottaga.

Allt, även den minsta småsak, hur värdelös den än synes Eder, kan bidra till att sprida kunskap om svunnen tid och gångna förhållanden, och rikta vi därför till Eder en personlig hänvändelse, att eftertänka om Ni ej har något gammalt föremål, som kanske för Eder är värdelöst, men som kan vara av största intresse att erhålla för våra samlingar.

Gamla fotografier, teckningar, tryck, tavlor, mynt etc. äro av synnerligen stort intresse.

Ifall Ni ej vill avhända Eder dylika minnen, som kanske kunna vara direkt personliga, bliva vi tacksamma för uppgift om samma, var de finnas, så att Föreningen eventuellt kan bliva i tillfälle att taga kopior av dem.

På de olika öarna har säkert hittats en del flintredskap och bearbetad flinta från gamla boplatser. För dylika fynd är Föreningen naturligtvis synnerligen tacksam. Om möjligt bör då även uppgivas var dessa redskap hittats.

Såvitt man vet äro inga fynd från brons- och järnåldern gjorda i Södra skärgården. Skulle sådana likväl finnas står Föreningen i största tacksamhet för uppgift härom.

En interimsstyrelse för Hembygdsföreningen valdes den 20 Augusti, med rättighet för denna styrelse att med sig adjungera i skärgården bosatta lämpliga representanter för de olika öarna, och har denna styrelse sedermera konstituerat sig sålunda:

Ordförande och kassör: Generalkonsul Gustaf E. Sandström,

v. Ordförande: Kyrkoherde S. J. D. Holmdahl, Styrso,

Sekreterare: Nämndeman Gunnar Tallberg,

Styrelseledamöter: Doktor Johan Alin, Doktor P. Silfverskiöld och Tillsyningslärare Sven Zachrisson. Dessa herrar i Styrelsen hava med sig senare adjungerat följande:

För Vrångö: Fiskaren Oscar Dahlgren.

För Brännö: Tillsyningsläraren Hilding Nordmark,

För Asperö: Fiskaren Pontus Johansson.

För Köpstadsö: Lärarinnan Anna Kristensson.

Interimsstyrelsen har lovat kvarstå tills Hembygdsföreningens ordinarie "ting" kan hållas. Interimsstyrelsen har för avsikt att avhålla detta "ting" i Juni eller Juli månad, och hoppas Styrelsen att tills dess kunna hopbringa en del samlingar.

För att Styrelsen skall kunna förverkliga dessa planer fordras samtliga Skärgårdsbornas varma intresse och uppoffrande välvilja.

Vi lita på att Ni vill främja och stödja vårt arbete, som vi hoppas skall kunna bli av värde för bygden nu och i kommande tid, och vi våga räkna på Eder anslutning till Hembygdsföreningen.

Medlemsavgiften är bestämd till:

För i Göteborgs Södra Skärgård mantalsskrivna personer Kr. 2:- per år.

För å annan ort bosatta personer Kr. 5:- per år.

För ständigt medlemskap: För i Göteborgs Södra Skärgård mantalsskrivna personer Kr. 30:-

Föra å annan ort bosatta personer Kr. 75:-

Den lägre avgiften för skärgårdsbor motiveras med att skärgårdsborna genom donationer av föremål och för övrigt genom intresserad medverkan skulle bidra till Hembygdsföreningens utveckling.

Anmälan om medlemskap kan göras hos samtliga Föreningens styrelseledamöter.

Föreningens adress är:

STYRSÖ SOCKENS HEMBYGDSFÖRENING,

adr.: Generalkonsul Gustaf E. Sandström, Norra Hamngatan 6, Göteborg.

Göteborg den 15 December 1937.

Styrso Sockens Hembygdsförening.

Gustaf Sandström

Gunnar Tallberg